

bt.no/meninger: Her finner du lederartikler, kronikker, kommentarer og leserebatt.

Det er ikke rart at forskning ikke er et tema i valgkampen. Det angår jo så få.

Forskning for de få

kommentar

trine.eilertsen@bt.no

Trine Eilertsen er sjefredaktør i BT

I serien sakene-det-ikke-snakkes-om-i-valgkampen er forskning en gjenganger. Temaet har alle de sidene ved seg som slike saker har: Temaet er objektivt sett viktig. Ingen tvil om det. Ingen er mot forskning, alle er for det. Dessuten er det viktig å begynne nå, så vi er der vi skal være i fremtiden en gang.

Ja, det er litt som med miljø, skole og eldreomsorg. Alle er for, ingen er mot, det er viktig, og vi må begynne nå, eller helst i går.

Forskjellen mellom forskning og de to siste temaene er imidlertid at det angår så få. Alle har enten gått på skolen, har barn i skolen, eller vil få det. Og alle er opptatt av at foreldre og besteforeldre kan få en verdig alderdom hvis de må på sykehjem. Få klarer å si at forskning angår dem, utover at de selvsagt synes det er viktig.

FØR ALLE FORSKERNE i Bergen hopper i stolen, og rasende sier opp abonnementet: forskning angår selvsagt mange. Men det er det ikke mange som forholder seg til. Og med fare for å erte på meg forskerne nok en gang: det er ikke så rart, gitt de budskapene våre forskningsinstitusjoner sender ut i verden.

Før vi graver oss ned i det, kan vi unne oss en god historie. Det er historien om en liten bedrift som heter iSentio AS.

BEDRIFTEN BLE ETABLERT i Bergen i 2005. iSentio utvikler og kommersialiserer medisinsk teknologi, og er et samarbeid mellom legen og mikrobiologen Øyvind Kommedal og systemutviklerne Øystein Sæbø og Bjarte Karlsen.

I august fikk iSentio et stipend på 1,5 millioner kroner fra NHO. Det skal hjelpe bedriften til å nå større markeder med sin unike bakterietest. Testen kartlegger alle bakteriene i en prøve, og gjør det raskere og enklere enn noen andre prøver. Både Rikshospitalet, Haukeland Universitetssykehus og Karolinska sjukhuset bruker produktet, sammen med kunder fra over 20 land.

GLADSAK: Historien om iSentio forteller hvorfor forskning er viktig. Men slike historier hører vi lite om fra universitetene våre. De fire i firmaet er fra venstre: Øyvind Kommedal, May Kristin Røen, Bjarte Karlsen og Øystein Sæbø.

FOTO: ISENTIO

Midt i finanskrisen opplever iSentio etterspørsel og vekst, og den lille bergensbedriften omtales allerede som en suksess.

BAK SUKSESSEN LIGGER, ganske riktig, forskning og nybrottsarbeid. Historier som den om iSentio minner oss på hvor viktig det er at Bergen utdanner dyktige leger, som går videre til forskning. De får sin forskeropplæring i et miljø der det drives avansert grunnforskning, som er grunnlaget for det som siden kan bli til produkter som bakterietesten til iSentio.

MEN ER DET DETTE vi tenker på når vi tenker på universitetene i Norge? Er det slike historier de forteller når de okker seg over hvor lite interessert politikere og velgere er i deres virkelighet?

Sjelden. Til gjengjeld hører vi mye om andre tema som oppretter institusjonene. Vi vet at de

mangler penger, de mangler alltid penger. Nye studieplasser og forskerstilling er ikke fullfinansiert, og hvileskjæret til Djupedal fremstår som uopprettelig. På spørsmål fra Aftenposten mandag svarte samtlige av landets universitetsrektorer «mer penger», i en eller annen form, på spørsmål om hva sektoren nå trenger. I tillegg må for mange konkurrere om for få forskningskroner, og vi vet at forskerdrømmen raskt forsvinner i søknadsskriving og drømmen om fast jobb.

ALT DETTE ER VIKTIG, og helt sikkert nødvendig å ta opp. Men når det er det eneste vi hører fra institusjonene, vi, det store skattebetalende publikum, er det ikke lett

å bli inspirert. Da er det ikke lett å skille våre ypperste læresteder fra alle de andre særinteressene som våkner til live i en valgkamp. Det er jo så uendelig mange som trenger mer penger, nå.

SKAL FORSKNING BLI TEMA for velgerne, og dermed politikerne, må forskningsmiljøene fortelle hvorfor vi trenger dem. Fremfor å stadig få høre hvor viktig det er med grunnforskning (hvor mange i Norge vet hva grunnforskning er?) må vi få den jevne strømmen av eksempler på hvorfor det er slik. Og

de hellige tre prosentene av BNP? Hvorfor akkurat tre, og ikke to, eller fire? Vi får ikke hjelp av forskningsmiljøene til å forstå hvorfor denne prosentsatsen skal revolusjonere norsk forskning. Det blir for generelt, for vagt, for

velvillig – og for enkelt å ignorere. Og fremfor å snakke om bredde (som er den sikreste veien til utvanning og mangel på spisse miljøer) og universitetene som et arbeidsmarkedstiltak, må vi få høre om enerne og vinnerne. Vi vil ha de fantastiske historiene om hvordan forskning i vårt land, i vår by, har ført til resultater som angår oss og livene våre, eller i det minste noen andres liv. Historiene må konkretiseres, settes navn på, og visualiseres. Vi vil være stolte av forskningen vi betaler for, og få en følelse av at landet vårt stopper opp hvis vi slutter å betale.

Det var nemlig ikke uten grunn at den rød-grønne regjeringen og Djupedal kunne tillate seg et hvileskjær i 2005 – de visste jo at ingen opinion ville rope ut på vegne av forskningen. Til det oppleves den for lite viktig for folk flest, og noen til.

Hvor mange i Norge vet hva grunnforskning er?

Majoriteten av alle italienerne med hjertet på hånda vil være meg

SILVIO BERLUSCONI (DAGBLADET)

Vi er definitivt rede til å ta på oss ansvaret alene

SIV JENSEN (DAGBLADET)

Mer og mer tyder på at vi er holdt for narr

CARL I. HAGEN OM ERNA SOLBERG (VG)

DAGENS AVIS

ARBEIDSLEDIGHETEN går hardt utover de unge, og bemanningsbyråene råder folk til å studere fremfor å gå arbeidsledige. Men det er ikke bare de helt unge som tenker i de baner nå når jobbmarkedet tørker inn. Jeg kjenner en dame på 52 år som har satt seg på skolebenken igjen etter et halvår uten jobb. Det er heldigvis aldri for sent å lære noe nytt.

LIV GRIMSBØ, UTGAVESJEF